REPUBLIC OF BULGARIA
NOVI PAZAR MUNICIPALITY
Mayor's phone:+ 359 + 0537 /2 3466
Fax:: + 359 + 0537 / 2 40 10
Fax: +359+0537/95530
http://novipazar.acstre.com
E-mail: npazar@icon.bg
novipazar@novipazar.bg

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЩИНА НОВИ ПАЗАР
КМЕТ телефон:+359 + 0537 /2 3466
Факс: + 359 + 0537 /2 40 10
Факс:+359+0537/95530
Зам кмет :
телефон +359 + 0537 /95523
+359 + 0537 /95525

Община Нови пазар е сертифицирана по ISO 9001:2015

ОБЩИНА Нови пазар
Изх No 08-11-61
17.04 2025 г
ПК 9900

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ-НОВИ ПАЗАР
Вх. № 00-104
14.04 20 25 г.
П.К. 9900

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ГР. НОВИ ПАЗАР

ПРЕДЛОЖЕНИЕ
ОТ ГЕОГРИ ГЕОРГИЕВ
Кмет на Община Нови пазар

ОТНОСНО: Приемане на Програма за развитие на читалищната дейност в Община Нови пазар за 2025 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

В изпълнение на чл. 26 а, ал.1 от Закона за народните читалища председателите на читалищните настоятелства на Народните читалища на територията на Община Нови пазар, представиха в Община Нови пазар предложения за своята дейност през 2025 година.

В изпълнение на чл. 26 а, ал. 2 от Закона за народните читалища внасям направените предложения и предлагам на Вашето внимание Годишна програма за развитие на читалищната дейност в Община Нови пазар за 2024 година.

Предвид гореизложеното предлагам на Общинския съвет да вземе следното

РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 21, ал.1, т. 12 и ал.2 от ЗМСМА и във връзка с чл. 26 а, ал.2 от Закона за народните читалища

РЕШИ:

1. Приема Програма за развитие на читалищната дейност в Община Нови пазар за 2025 г.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ
Кмет на Община Нови пазар

Съгласувал:
Аян Мехмедов
Зам.-кмет „ХП и ППСН"
Съгласувал:
Христина Димитрова
Директор на дирекция „ХП и ППСН"
Проверил:
Йордан Йорданов
Юрисконсулт „ОС и ИИ"
Изготвил:
Грета Кирилова

ГОДИШНА ПРОГРАМА
ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА НОВИ ПАЗАР

2025 ГОДИНА

Народните читалища са традиционни самоуправляващи се културно-просветни сдружения, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи. Съгласно Закона за народните читалища те са юридически лица с нестопанска цел. В тяхната дейност могат да участват всички физически лица без ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в Община Нови пазар за 2024 г. се приема в изпълнение на чл. 26 а, ал.2 от Закона за народните читалища, въз основа на направените от читалищните настоятелства в Община Нови пазар предложения за дейността им през 2025 година.

I. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

1. На базата на направени предложения от съответните читалища да бъдат набелязани направленията на читалищна дейност през 2025 година.
2. Да се набележат дейностите, чрез които Община Нови пазар следва да изпълни задълженията си и реализира правомощията си, делегирани и от нормативните актове в областта на читалищното дело.
3. Стимулиране и запазване на традиционни инициативи, допринасящи за популяризирането на българската култура и културата на различните етноси и подкрепа на инициативи, реализирани от читалищата на територията на Община Нови пазар.

II. НОРМАТИВНА БАЗА

Закон за закрила и развитие на културата
Закон за народните читалища
Закон за обществените библиотеки

III. СИТУАЦИОНЕН АНАЛИЗ

На територията на Община Нови пазар функционират 13 народни читалища – НЧ „Христо Ботев-1872", гр. Нови пазар, НЧ „Отец Паисий-1928", с. Избул", НЧ „Просвета-1929", с. Жилино, НЧ „Назъм Хикмет-1954", гр. Нови пазар, НЧ „Развитие-1908", с. Мировци, НЧ "Просвета-1919", с. Памукчии, НЧ „Напредък-1928", с. Войвода, НЧ "Христо Ботев-1922", с. Зайчино ореше, НЧ „Просвета-1921", с. Преселка, НЧ „Просвета-1924", с. Стан, НЧ „Васил Левски-1895", с. Енево, НЧ „Пробуда-1921", с. Правенци. Всички имат извършена регистрация съгласно Закона за народните читалища и са вписани в регистъра на Министерство на културата.

Нови пазар е домакин на два национални конкурса – Национален конкурс за акордеонисти „Танцуващи клавиши" и Национален конкурс за гайдари и инструментални камерни състави „Вълшебни ритми". В края на месец май се провежда и традиционният фолклорен събор „Станата пее", изнесен в местността „Станата" в близост до града. От 2022 г. Община Нови пазар е домакин и на Национален пленер по живопис „Земя на славни предци". През 2025 г. предстои четвърто издание на Национален пленер по живопис „Земя на славни предци". През месец юли 2025 г. Община Нови пазар за 6-та поредна година ще организира и музикално рок събитие „Станата" VI, което се провежда в местността Станата край гр. Нови пазар. Официалният празник на града се чества на 14-ти октомври – Петковден. Всяка година

в дните около празника на града се провежда традиционния есенен панаир и се представя празничната програма „Дни на моя град". През октомври 2025 г. ще се проведе Трети Международен фестивал на хоровото изкуство „Земя на славни предци", който беше създаден през 2023 година.

Културните прояви в Нови пазар са организирани в партньорство между Община Нови пазар, основните културни институции и читалищата от общината. Учебните и детски заведения се включват активно в мероприятията. Традиционно има изяви на деца и младежи във всички концерти, конкурси, фестивали и други мероприятия, организирани от Община Нови пазар.

Честват се традиционни празници като Великден, Цветница, Националния празник на Република България, Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост, Международния ден на детето, Деня на Съединението, Деня на Независимостта, Деня на народните будители. Организира се конкурс за най-добро домашно вино, фестивал на клубовете по народни хора - „Автентични ритми".

Поддържа се жив духът на селата в Община Нови пазар с ежегодното честване на празниците. Провеждат се традиционните фолклорни събори „Еньовски ритми" в село Енево и детският фолклорен събор „Слънчова люлка" в село Стан. През октомври 2024 г. беше създаден Първият фолклорен кулинарен фестивал „Магията на есента", организиран съвместно от НЧ „Напредък-1928" и Пчеларска ферма в Пчеларска ферма, село Войвода. През 2025 г. предстоят: Втори фолклорен кулинарен фестивал „Магията на есента; Втори събор „Тачиш ли родното ще запееш" в село Зайчино ореше; Трети събор „Фолклорна дъга над Зайчино изгря" в село Зайчино ореше, който цели да съхрани и популяризира българската фолклорна песен, танц и облекло; Трети кулинарен събор в село Стан „Баница за делник и празник"; Трети регионален фестивал на коледно-новогодишните традиции „Еньовски бъдник" в село Енево, популяризиращ коледарски и новогодишни песни, наричания, обреди, танци и традиционни обредни хлябове.

IV. РАЗШИРЯВАНЕ ОБХВАТА НА ДЕЙНОСТТА НА ЧИТАЛИЩАТА В ОБЩЕСТВЕНО ЗНАЧИМИ СФЕРИ.

1. Формиране на читалището като място за общуване и контакти, организиране на дарителски акции ;

2. Повишаване ролята на читалища за социална и културна интеграция на различни социални общности, в това число и с малцинствените групи, хора с физически увреждания, млади хора със специални нужди и др.;

3. Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участие в разработване на местните стратегии и превръщане на читалищата във фактор на обществения диалог и обществените форуми ;

4. Планиране и съвместна дейност на читалищата от Община Нови пазар с училищата и детските градини, ЦОП, ЦСОП, ЦПЛР-ОДК с Дома за стари хора, ЦНСТПЛУИ, с. Памукчии, пенсионерски клубове и др.

V. ПОДДЪРЖАНЕ И ОБОГАТЯВАНЕ НА МАТЕРИАЛНАТА БАЗА НА ЧИТАЛИЩАТА:

1 Да се извършат частични ремонти на читалищата на територията на Община Нови пазар с помощта на Общината и чрез кандидатстване по европейски проекти и програми.

VI. ФИНАНСИРАНЕ

Съгласно Закона за народните читалища /чл. 21, 22 и 23/ финансирането на читалищата се извършва с годишна държавна субсидия по изготвен държавен стандарт за бройки

субсидирана численост. Другите източници на финансиране на читалищата са: членски внос, културно-просветна и информационна дейност, наеми, дарения, завещания и др.

Предоставената държавна субсидия за 2025 г. възлиза на 488 875 лв.

Субсидията е разпределена от комисия съгласно чл. 23. ал. 1 от ЗНЧ, както следва:

№ по ред	Наименование на читалище	Местонахождение / кметство/	Субсидирана численост за 2024г.	Субсидия за 2025г.
1.	Народно читалище "Христо Ботев–1872„	гр. Нови пазар	13	264 000
2.	Народно читалище "Назъм Хикмет-1954"	гр. Нови пазар	1,5	22 450
3.	Народно читалище "Напредък-1928"	с. Войвода	0,5	11 075
4.	Народно читалище "Васил Левски-1895"	с. Енево	1	29 000
5.	Народно читалище "Просвета-1929"	с. Жилино	1	13 300
6.	Народно читалище "Христо Ботев-1922"	с. Зайчино ореше	1	25 200
7.	Народно читалище "Отец Паисий-1928"	с. Избул	1	18 000
8.	Народно читалище "Развитие-1908"	с. Мировци	1	14 500
9.	Народно читалище "Просвета-1919"	с. Памукчи	2	36 500
10.	Народно читалище "Пробуда-1921"	с. Правенци	0,5	0
11.	Народно читалище "Просвета-1921"	с. Преселка	0,5	9 800
12.	Народно читалище "Просвета-1924"	с. Стан	1	23 500
13.	Народно читалище "Иван Вазов-1911"	с. Ст. Михайловски	1	21 150
	ВСИЧКО:		25	488 875

VII. БИБЛИОТЕЧНО-ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Чрез библиотечно-информационната дейност читалищата се включват в националната мрежа от публични библиотеки у нас и съдействат за развитието на обществото, като осигуряват достъп до многобройни и разнообразни сфери на знание, идеи и мнения и до информация. Удовлетворяват потребностите на отделната личност и създават възможности за нейното развитие. Основни приоритети през настоящата година ще бъдат :

1. Поддържането и обогатяването на библиотечния фонд в зависимост от читателските интереси;

2. Подобряване дейността на библиотеките, съобразена с интересите и нуждите на населението чрез различни форми на културно-масова работа /срещи с писатели, литературни четения, тематични вечери и др/;

3. Обучения на граждани в начални компютърни умения. Работа с интернет, електронна поща и др., както и работа с подрастващите – информация за детските сайтове – образователни програми, литература, игри и забавления;

4. Непрекъснато повишаване на библиотечната квалификация чрез участие на секретарите-библиотекари от Община Нови пазар в обученията на „Глобални библиотеки - България", семинари и др.

VIII. КУЛТУРНО-МАСОВА ДЕЙНОСТ

1. Повишаване на художественото и жанрово разнообразие на културните мероприятия;
2. Честване на национални и официални празници;
3. Провеждане на мероприятия, свързани със съхраняването, развитието и популяризирането на местни традиции и обичаи: Бабинден, Трифон Зарезан, Еньовден, Цветница, Великден и др. Репортажи за проведените културни мероприятия, честването на празници да се излъчват по местната телевизия „Часът на Нови пазар".
4. Организиране на инициативи и мероприятия с младежи, ученици и деца – представяне на театрални постановки, състезания, занимания през лятната ваканция, детски празници и карнавали, конкурси, рисунки на асфалт, изложби и др.

IX. ЛЮБИТЕЛСКО ХУДОЖЕСТВЕНО ТВОРЧЕСТВО, ШКОЛИ, СЪСТАВИ.

По традиция читалищата в Община Нови пазар са основното място за развитие на любителското творчество. В тях съществуват и развиват дейност различни по своя обхват любителски формации. В голямата си част това са основно фолклорни състави – танцов, групи за автентичен фолклор, певчески групи. Засилен интерес се наблюдава и към школите към НЧ „Христо Ботев-1872", гр. Нови пазар.

И в това направление по отношение на възрастовия показател се забелязва тенденцията на основно присъствие на младото поколение – предимно деца и младежи в учаща се възраст. Присъствието и участието на хора в активна работна възраст се наблюдава основно в танцовите формации, а в групите за изворен фолклор и стари градски песни са основно хора в пенсионна възраст.

Към 2025 година към читалищата на територията на Община Нови пазар функционират следните колективи, школи, групи и състави:

Приложение 1

Читалище	**Колективи, Школи, Групи, Кръжоци, Клубове Състави-брой участници**
НЧ „Христо Ботев-1872", гр. Нови пазар	**Обединена школа по изкуства „Калина Малина":** Клас народно пеене; Клас гайда; Школа по класически танци; Клас пиано; Детска вокална група „Люлка"; Вокален клас „Пепи"; Танцов състав „Палавници"; Детско театрално студио „Буратино"; **Кръжоци, курсове, Клубове:** Школа за приложни и изящни изкуства „АртЕлие"; Лятна детска работилница „Рециклирай безопасно"-„АртЗанаяти"; Литературен клуб „Магията на книгите" Клуб „Чети, играй и сърфирай в мрежата" Клуб „Млад краевед"; **Любителски състави:** Дамска хорова формация „Лира"; Театрална трупа „Мелпоарт"; Танцов състав „ Луди млади"; Танцова формация „Темпо"; Народни танци за начинаещи; **Общ брой колективи, школи, любителски състави клубове, кръжоци: 18** **Общ брой на участниците: 400** **Деца и ученици: 286** **Възрастни: 114**
НЧ „Просвета-1919", с. Памукчии	**Любителски състави:** ДГ „Китка"; ДТС „Китка"; ТФ „Китка"; КТС „Китка"; ФГ „Китка"; **Кръжоци, курсове, Клубове:** „Арт работилница" **Общ брой колективи, кръжоци, клубове, любителски състави: 5** **Общ брой на участниците: 70** **Деца и ученици: 25 Възрастни: 23**

НЧ „Христо Ботев-1922", с. Зайчино ореше	**Любителски състави:** Група за Автентичен Фолклор "Зайчински ритми"; Детска Група "Зайчински славейчета"; Коледарска Група; Танцова Формация "Веселяци"; **Кръжоци, курсове,** **Клубове:** Ръкоделие -„С песен и кука твориш чудеса" **Общ брой колективи: 4** **Общ брой на участниците в колективите: 41** **Деца и ученици: 15** **Възрастни: 26**
НЧ „Васил Левски-1895", с. Енево	**Любителски състави:** ЖФГ „Еньовска китка"; Детска група за народно пеене" Еньовче"; ТФ „Еньовска магия"; ФГ „Еньовски славей"; Група за обреди и обичаи; Лазарска група; Коледарска група; **Общ брой колективи: 7** **Общ брой на участниците: 69** **Деца и ученици: 35** **Възрастни: 34**
НЧ „Иван Вазов-1911", с. Стоян Михайовски	**Любителски състави:** ДФГ; Детска лазарска група; **Кръжоци, клубове:** Клуб „Сръчни ръце"; **Общ брой колективи: 2** **Общ брой на участниците в колективите, кръжоците и клубовете: 34** **Възрастни:2**
НЧ „Развитие-1908", с. Мировци	**Любителски състави:** Група „Лазарки" ДФГ „ Коледари" Индивидуален изпълнител: Дочка Станева; **Общ брой на колективите: 3** **Общ брой на участниците в колективите: 27** **Деца и ученици: 26 Възрастни: 1**

НЧ „Просвета-1921", с. Преселка	**Любителски състави:** Женска фолклорна група; „Сестрите" Женска фолклорна група; „Кардешлер" **Общ брой на колективите:2** **Общ брой на участниците в колективите: 9** **Деца и ученици:8 Възрастни:1**
НЧ „Отец Паисий-1928", с. Избул	**Любителски състави:** ЖФГ „ Здравец" ДГ" Изворче" Коледарска група Лазарка група **Общ брой на колективите: 4** **Общ брой на участниците в колективите: 28** **Деца и ученици: 19 Възрастни: 9** **Клубове, кръжоци:** Плетене на макраме, рисунки на дърво **Общ брой клубове: 1**
НЧ „Просвета-1929", с. Жилино	**Любителски състави:** Певческа група за български фолклор „ Луди сърца" **Общ брой на колективите: 1** **Общ брой на участниците в колективите: 6** **Деца и ученици: 6**
НЧ „Просвета-1924", с. Стан	**Любителски състави:** ФГ „Здравец" Детска група за слово и песен „Слънчова люлка" ТС "Веселяци" **Общ брой на колективите 3** **Общ брой на участници в колективите: 19** **Деца и ученици:7 Възрастни: 12** **Клубове, кръжоци:** Клуб „Летни занимания в библиотеката" **Общ брой клубове: 1** **Брой участници: 18** **Деца и ученици:18** **Общ брой на участниците в колективи, клубове, кръжоци: 19**
НЧ „Назъм Хикмет-1954", Нови пазар	**Любителски състави:** Дамска фолклорна група Детска група за танци и песни „Слънчево детство" **Общ брой на колективите: 2** **Общ брой на участниците в колективите: 37** **Ученици: 20 Възрастни: 17**

НЧ „Напредък-1928", с. Войвода	**Любителски състави:** ДГ „Звънче"; ДГ "Лазарки"; ЖФГ "Зорница"; **Общ брой на колективите: 3** **Общ брой на участниците в колективите: 17** **Ученици: 9 Възрастни: 8**
НЧ „Пробуда-1921", с. Правенци	Няма постоянни състави и групи. Жителите от селото се включват на доброволни начала в тържествата и културните мероприятия.
Общ брой : 13 народни читалища	**Общ брой на участниците: 757**

X. ОПАЗВАНЕ И ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО

В съвременния свят нематериалното културно наследство се възприема като основен извор на идентичност. За съжаление обаче, голяма част от неговите ценности като музиката, танца, словото, обредите, съборите или традиционните културни умения, са застрашени от изчезване. От една страна съществено участие в този процес има активното налагане на глобализираната международна култура, свързана с техническия и информационен прогрес, а от друга - уязвимият характер на това наследство, крехко и преходно във времето, в повечето случаи съществуващо като факт само в момента на изпълнението или при предаване на умението. Ето защо от особено значение е да се поддържат и насърчават носителите на това нематериално културно наследство, за да могат те да продължат да практикуват дейностите и да предават познанията и уменията си на следващите поколения. В този смисъл важно значение има дейността на читалищата, които от една страна са форум за общуване между различните поколения, а от друга - реализират конкретни проекти и прояви. Особено популярни са възстановките на традиционни обреди и обичаи, свързани с празници от народния календар като Бабинден, Трифон Зарезан, Цветница, Великден, Гергьовден, Еньовден и Коледа.